

SANDRA GĂTEJEANU GHEORGHE

Margareta

*Trei decenii ale Coroanei
1990-2020*

30 de ani care vă poartă amprenta

Regele Mihai și mama sa, Regina Elena, au părăsit România în noaptea spre 4 ianuarie 1948. Dar șirul celor 42 de ani de exil care au trecut s-a șters în binecuvântata zi de 18 ianuarie 1990, când ați pus piciorul pe pământ românesc, însoțită de Princesa Sofia.

Așa a vrut Cel de Sus, să fiți primul membru al Familiei Regale care face, după patru decenii, drumul întoarcerii. O întregire istorică și regală, dar mai ales una identitară.

Astăzi sărbătoriți, împreună cu societatea românească, trei decenii în care ați stat, zi de zi, alături de conaționali noștri, îndeosebi alături de cei mai încercați și mai vulnerabili dintre români, continuând cu umanitate și cu loialitate legământul predecesorilor Majestății Voastre. Acești 30 de ani din viața Familiei Regale vă poartă amprenta în chip durabil.

În urmă cu doi ani, la 5 decembrie 2017, ați fost chemată a fi prima femeie din istoria noastră care a devenit suveran al Casei Regale a României. Ați moștenit de la Carol I tenacitatea, măsura și loialitatea. Elisabeta v-a transmis pasiunea pentru caritate, arte și proiecte sociale. Ferdinand v-a lăsat bunătațea și bogăția lui sufletească. De la Maria ați luat grația și charisma. Elena, ale cărei frumoase trăsături vi se citesc pe chip, v-a șlefuit personalitatea și a dăruit României, după plecarea ei din această lume, încă un copil regal pentru a fi de folos țării căreia i-a fost regină-mamă. De la Regele Mihai I ați luat modestia, răbdarea, lipsa cinismului și a ranchiunei, precum și forța de a merge mai departe. De la Regina Ana, cea care v-a adus pe lume, ați luat simțul umorului, neastâmpărul, spiritul de observație și abnegația de a urma destinul fără șovăire. De la toți cei amintiți, ați moștenit patriotismul simplu și de neclintit.

În clipa în care ați pășit pe pământ românesc, ați devenit un om întreg. Nu ați ezitat să încălțați cizme de cauciuc și să treceți peste noroaiele, la propriu, dar mai ales la figurat, din România anilor 1990.

Când ați venit în țară, majoritatea vieții publice vă era ostilă. Iar România profundă nu-și cunoștea Coroana, precum un copil care nu și-a întâlnit încă părinții. În primii ani ați făcut față, alături de Regele Mihai și de Regina Ana, unor atitudini primitive și grosolane. Nu ați șovăit nicio clipă, exasperând uneori pe cei din jur cu o discreție ce nu avea legătură cu România publică de atunci și, vai!, nici cu cea de astăzi.

Dumnezeu a fost generos cu noi. Nimeni altcineva pe lume nu ar fi putut duce, de la un capăt la altul, răspunderea de a fi Regele și Regina României vremurilor noastre, așa cum a făcut-o tatăl vostru și cum o face Majestatea Voastră.

V-ați asumat acum trei decenii rolul de educator și de cetățean, așa cum v-a învățat Carol I. Astăzi, fundația ce vă poartă numele se bucură de încredere și respect ca nicio altă organizație din țară.

Câtă vreme Regele Mihai a fost în viață, ați mers, clipă de clipă, un pas în spatele tatălui, ducând pe umeri tot ce se putea duce pentru a-i face mai ușoară trecerea de la exil la România de astăzi, căreia s-a străduit să-i fie contemporan. Poate doar Principele Moștenitor Ferdinand a mai dat dovadă, în dinastia noastră, de asemenea fidelitate față de regele său, Carol I.

Ați durat o construcție socială, culturală și educațională, precum și o Instituție Regală, în trei decenii care aveau atât de mare nevoie de modele, de iubire, de inspirație și de exemplu personal. Astăzi, majoritatea covârșitoare a românilor poartă Coroana afecțiune, respect și încredere.

Ați fost oprită pe șoseaua București-Pitești cu stâlpi de telegraf doborâți de-a curmezișul drumului, ca să nu puteți trece, și de soldați cu mitraliera încărcată, îndreptată spre convoiul regal. Treizeci de ani mai târziu, România privește discursurile pe care le adresați Camerelor reunite ale Parlamentului, în ședință solemnă, drept ceva firesc.

Regele Mihai și Regina Ana, ca și Regele Carol al II-lea și Regina Elena, odihnesc astăzi în glia românească, alături de predecesorii lor, datorită Majestății Voastre. Ei rămân în istorie drept patru părinți norocoși.

După Carol I și Ferdinand I, sunteți suveranul Casei Regale a României care a petrecut cel mai mult timp, neîntrerupt, în țară.

La acest frumos jubileu de 30 de ani, întreaga națiune, care vă poartă în suflet, vă aduce un cuvânt de mulțumire.

La mulți ani!

Principele Radu al României

Înainte de România

După Regele Carol I și Regele Ferdinand, Custodele Coroanei române este suveranul Casei Regale care a petrecut cel mai mult timp, neîntrerupt, în țară. Acești treizeci de ani de serviciu în slujba națiunii, trăiți într-o Românie în care Coroana nu este prezentă în Constituția țării, reprezintă subiectul volumului de față.

Majestatea Sa Margareta spune adesea că, pășind pentru prima oară pe pământ românesc, s-a simțit, dintr-odată, un om întreg. Pentru a înțelege mai profund această afirmație și pentru a începe cum se cuvine cronica regală a ultimelor trei decenii, ar fi nimerit să ne uităm la prima parte a vieții Custodelui Coroanei, la felul în care destinul a pregătit-o pentru admirabila sa muncă în slujba țării.

Regele Mihai și Regina Ana, tineri părinți a cinci fete, și-au tratat în mod egal toți copiii. I-au ocrotit, i-au înconjurat cu iubire, căldură sufletească, dar nu i-au alintat niciodată și nici nu au pierdut vreun prilej de a le vorbi despre răspunderile pe care le au. Au dus o viață modestă, în care munca ocupa un loc central și în care pretențiile nu aveau ce căuta.

A existat însă un lucru anume care a diferențiat pe copilul Prințesa Margareta de surorile ei. Faptul că era prima născută în familie, ceea ce i-a dat mereu, încă de la primii pași, sentimentul că are o răspundere în plus. Apropiată ca vârstă, fiind doar cu un an mai mică, Prințesa Elena obișnuia să stea tot timpul pe lângă sora sa mai mare. La rândul ei, mica Prințesă Margareta a simțit mereu datoria de a o proteja pe Elena, așa cum a făcut-o mai târziu cu toate celelalte surori ale sale.

Regele a urmărit cu luare-aminte educația primului născut, cerând uneori mai multă atenție decât ceri în mod obișnuit unui copil, mai ales atunci când era vorba de istoria României, de tot ceea ce se întâmplase pe continent, de valori și principii, de sărbători religioase ori de lucruri legate de credință.

Încă de la vârste fragede, copiii regali au avut la îndemână rugăciunea „Tatăl Nostru”, în românește, așezată pe măsuța de lângă pat. Custodele Coroanei își aduce și astăzi aminte cum uneori, la masa de prânz sau la cină, întrebările din geografie sau din istorie cădeau greu, ca o sentință, iar cea care trebuia să răspundă nu avea parte de nicio îngăduință din partea tatălui. Dacă nu știa răspunsul, trebuia să revină, mai târziu, după ce se va fi documentat. Regele a fost iubitor și bun, dar impunea un nețărmurit respect și avea o anume severitate.

Regina Elena a jucat un rol hotărâtor în formarea personalității și în definirea orizontului intelectual și sufletesc al Custodelui Coroanei române de astăzi. Regina era, mai întâi de toate, un om cu o extraordinară frumusețe și delicatețe

interioară. Nu ar fi lăsat pentru nimic în lume să se întrezărească o anumită preferință pentru una dintre nepoatele ei. Faptul de a fi devenit bunica a cinci fete a fost cea mai mare bucurie care i-a luminat cele patru decenii ale exilului (nu primul din viața sa). Cu toate acestea, felul în care s-a aplecat asupra desăvârșirii educației Prințesei Margareta, precum și infinita iubire și grijă cu care a ajutat-o să-și formeze principiile și valorile vieții s-au deosebit de comportamentul față de oricare dintre ceilalți membri ai familiei.

Sub discreta, dar ferma sa călăuzire, Majestatea Sa Margareta a primit, exact la vârsta la care avea nevoie, cele mai bune și mai valoroase exemple în ceea ce privește eticheta, educația, arta și societatea. De la bun început, Regina i-a vorbit nepoatele sale despre importanța de a avea o conduită exemplară, despre datoria de a fi drept, răbdător și loial, despre nevoia de a nu arăta nicio urmă de subiectivism sau slăbiciune, despre bunul exemplu pe care îl ai de dat societății atunci când reprezinți instituția Coroanei.

Cum se întâmplă mai totdeauna într-o familie, bunicii se comportă față de nepoți cu mai multă răbdare, obiectivitate și înțelegere decât au făcut-o cu propriii copii. Nici în cazul Familiei Regale lucrurile nu au stat diferit. Regele Mihai se arăta adesea mirat de felul îngăduitor în care mama sa le trata pe micile principese.

Când a venit momentul ca Majestatea Sa să urmeze cursurile universitare, Regina Elena a ghidat-o cu discreție, dar sigur, către o justă alegere. De câte ori i s-a părut că moda timpului este asumată puțin „prea mult” de către Margareta, ajunsă la adolescență, Regina Elena și-a exprimat în mod limpede dezaprobarea. Totul însă, absolut totul era căpтуșit cu un extraordinar simț al umorului și cu multă afecțiune și delicatețe.

Majestatea Sa Margareta a studiat la una dintre cele mai bune universități europene, cea din Edinburgh, alegând științele politice, relațiile internaționale și sociologia. A fost mereu în preajma Familiei Regale britanice, lângă verii și unchii pe care îi cunoștea încă din primii ani de viață. Ducele de Edinburgh era nașul său de botez și a contribuit, modest, dar constant, la susținerea financiară a finei lui, în perioada studenției.

În primii ani de profesie, Custodele Coroanei a lucrat tot în Anglia, la Edinburgh și Newcastle, iar proiectele profesionale s-au axat pe teme cum ar fi sănătatea în familie, integrarea socială și alimentația. A urmat un stagiul de cinci ani la Națiunile Unite, la Roma, lucrând pentru Food and Agricultural Organization (FAO). Experiența acumulată în cadrul acestei organizații i-a fost de mare folos în viitoarele angajamente publice, prin dimensiunea diplomatică multilaterală și

prin rețeaua de proiecte ce sprijineau largi categorii defavorizate ale populației din întreaga lume.

Familia a fost întotdeauna importantă pentru Regele Mihai și Regina Ana și, de asemenea, este esențială și pentru Regina de astăzi. Niciodată însă România nu a ieșit din gândurile și simțămintele de zi cu zi ale membrilor Familiei Regale. Anii au trecut, copiii au devenit adulți, Regina Elena a plecat din această lume, iar Războiul Rece dădea semne că se va încheia.

Desigur, de cealaltă parte a Cortinei de Fier, Margareta și surorile ei fuseseră crescute într-un spirit al libertăților și democrației care, departe de a fi fost ilustrarea unei lumi perfecte, formase în conștiința lor un număr de principii și reguli de viață publică într-un izbitor contrast cu lumea comunistă în care România părea înecată pentru totdeauna. Cu toate acestea, datorită ascuțitului spirit critic al Regelui Mihai, datorită extraordinarei lui experiențe de viață și cărmuire, precum și grație infinitei sale iubiri, răbdării și înțelegeri față de români și soarta lor, prima născută a Regelui Mihai a știut exact cum stau lucrurile în țara ei, chiar înainte de a-i trece pragul.

Toată viața, Regele Mihai le-a vorbit copiilor despre țara lor. Unele dintre subiecte, precum Săvârșinul sau Sinaia ori diversele obligații dinastice și statale ale suveranului, au fost povestite, dezvoltate și explicate în minuțioase detalii. Regina Ana și fiicele ei cunoșteau, cu ochii minții, fiecare alee a Peșului, fiecare detaliu din Biroul Regelui Carol I, fiecare dintre regulile de conduită impuse de primul rege, reguli pe care Regele Mihai I le respecta cu sfințenie, chiar și în memorie.

Așa s-a format plămada exemplarei conduite publice a Custodelui Coroanei, în acești 30 de ani pe care cartea de față încearcă să-i illustreze. Majestatea Sa s-a remarcat în viața publică românească prin loialitate, modestie, discreție, altruism, bunătate, iubire, devotament, constanță și prin corectitudine. Iar trăsăturile specifice personalității sale, precum frumusețea, grația, farmecul și inteligența erudită, nu au făcut decât să întregască modelul de lider pe care societatea românească îl apreciază astăzi atât de mult.

Ultimii ani au adus sondaje ce situează Familia Regală în prima linie a încrederii, a prețuirii și a respectului românilor. Majestatea Sa este unul dintre cei mai iubiți români și, în mod cert, un înalt model al societății.

Urmând legământul făcut de strămoșului ei, Regele Carol I – „Totul pentru țară, nimic pentru mine“ –, Majestatea Sa s-a caracterizat, în aceste trei decenii, printr-un devotament total față de țara ei, față de fundația care-i poartă numele și față de propria familie. De fiecare dată când au avut nevoie, părinții și surorile ei au știut că Margareta este acolo, oricând, gata să-și asume orice greutate sau responsabilitate. Niciodată nu a lăsat la greu oamenii, proiectele, instituțiile care aveau nevoie de ea și de care se simtea legată prin suflet sau crez.

Volumul de față este o mărturie, cu ocazia unei frumoase aniversări: împlinirea a 30 de ani de la revenirea în țară a primului membru al Familiei Regale. Volumul are și o valoare de jurnal: au fost adunate, între copertele cărții, articole, fapte, declarații, date care urmăresc, pas cu pas, povestea regală a ultimelor trei decenii.

Restul poveștii este la timpurile prezent și viitor.

*Album
de
Familie*

Prințesa Moștenitoare în primul an de viață

*Alături de bunica paternă, Regina-mamă Elena,
și de surorile Alteței Sale Regale, Prințesa Elena și Prințesa Irina*

La Villa Sparta

Prințesa Moștenitoare împreună cu Regele Mihai și Regina Ana

În grădina familiei

Prințesa Irina, Prințesa Moștenitoare și Prințesa Elena, la Villa Sparta

Prințesa Elena, Prințesa Moștenitoare și Prințesa Irina, la Villa Sparta

Alături de Regele Mihai și Regina Ana la botezul Prințesei Elena

Prințesa Moștenitoare și Prințesa Sofia jucându-se cu labradorul familiei

Prințesa Moștenitoare, Regele Mihai, Regina Ana și bunica maternă, Prințesa Margareta a Danemarcei

Principesa Moștenitoare în anii studenției, Edinburgh

CURTEA VECHÉ

curteaveche.ro

ISBN 978-606-44-0453-4

9 786064 404534